

לקח מהפרשה

"ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי... ויקוב את השם ויקלל" (כד' יא')

בתורה מסופר על שני בני אדם ש"יצאו". אצל משה רבינו נאמר: "ויצא אל אחיו וירא בסבלותם" (שמות ב', י"א), ואצל בן המצרי נאמר: "ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי ויקוב את השם ויקלל" (ויקרא כ"ד, י"א). לא לשווא מתבטאת התורה אצל שניהם בלשון זהה של יציאה.

משה רבינו גדל בבית פרעה, הפך לנכדו המאומץ, בן לגזע האדוני-המשעבדים. למרות זאת, הוא יצא משם אל ההיפך הגמור, אל אחיו המעונים, המדוכאים. יצא כדי להצטרף בצערם, לחוש בעינוייהם. הוא סיכן את נפשו כדי להציל יהודי מעונה, נמלט להציל את חייו, ויצא למשך שנים ארוכות לגלות, עד ששב ביד רמה כמושיעם של ישראל.

גם המקלל 'יצא'. הוא שהה בקרב עם ישראל, והיה עד לכל האותות והמופתים. עבר עם כולם את היס בעת קריעת ים סוף, שמע יחד עם כל ישראל את קול ה' במתן תורה, ראה את האש ואת עמוד הענן. חי באווירה של קדושה, של טוהר – ו'יצא'. יצא אל ההיפך הגמור, אל הבעיטה בכל קודש. מברכה – לקללה, מחיים – למוות נפשע.

לפנינו שני יציאות, מנוגדות לחלוטין, אולם יש בהן צד שווה:

משה רבינו נלקח לבית פרעה בהיותו תינוק. כל התחזיות הורו שהוא יהיה נסיך מצרי נכבד. מאומה לא חסר לו בארמון, אך כוח טמיר משך אותו החוצה, אל אחיו. לעומתו המקלל, אף הוא גדל בבית יהודי לאימו היהודייה, ושהה בתוך עם ישראל בשעותיו הנשגבות ביותר, לא היה חסר לו דבר. אך כוח טמיר משך אותו החוצה, להשחתה ולטומאה, אל השאול והאבדון.

מהו אפוא אותו כוח נעלם וחזק המושך את הברואים לפעול נגד תנאי חייהם, נגד הרגליהם? - **השורשים-האבות!**

משה היה בן עמרם, נכדו של לוי בן יעקב אבינו. הוא היה יהודי, דור אחר דור. יהודי, גם אם יגדל בבית פרעה, גם אם יציעו לו את כל מנעמי העולם – יימשך בכח בלתי מודע אל מקורו, אל שורשיו, אל עמו ואל אלוקיו! ואילו המקלל – מדגישה התורה הקדושה – היה בן איש מצרי. גם אם יגדל בבית יהודי, גם אם יחזה בכל האותות והמופתים, במריבה הראשונה הוא יצא. יבעט ויצא!

אנו בני דור שעבר טלטלה. קהילות שלמות נעקרו ממקומות שהיו מושרשות בהם מאות בשנים. נתלשו ממורשתן הייחודית, המפוארת, ונקלעו לסביבה חדשה, לתרבות אחרת, מנוכרת וזרה. במישרין ובעקיפין הפעילו על בנייהן מכבש של לחצים, ניסו לעקור מליבם את המורשת ואת התרבות, את המסורת ואת המנהגים. ערבלו אותם בכור היתוך חברתי ותרבותי. לעיתים נראה היה שאמנם כבר הצליחו לעקור מליבם את המטען הרוחני הכביר, את המורשת העשירה, את האמונה התמה והזכה. כך נדמה היה – אך לא! השורשים גברו! רואים אנו בעינינו את תחילתו של המהפך. העם שב לשורשיו ולמורשתו. ארבעים דורות של אבות קדושים – לא ניתן לעקור, העם שב אל עצמו! אל אלוקיו!

(מתוך פרשה ולקחה. מאתר ערכים 'להביו')

פינת ההלכה

צליית כבד ובשר שלא הוכשר: המשך (סי' ע"ה)

א: צלייה גמורה מוציאה את כל הדם שבבשר. מותר לאכול את הבשר שנצלה גם אם נוזל ממנו נוזל אדום, נוזל זה אינו דם ומותר באכילה. (חמר בשר).

ב: האש שואבת את הדם שבתוך החתיכה, אבל אם נשפך דם אחר על הבשר, הדם נבלע בבשר גם כשהוא על האש, וצריך לחתוך בסכין כשני ס"מ במקום שנטף הדם. (כדי נטילה).

ג: מותר לשים בתוך השיפוד בצל או תפוחי אדמה יחד עם הבשר כדי שיצלו יחד, ולא חוששים שיבלעו דם מהבשר, מפני שהאש תוציא גם את הדם שיבלע בהם. (כבולעו כך פולטו).

ד: מותר לצלות בשר טחון עם פירורי לחם ובצל, (קציצות) וכן המנהג. (או"ח כרך א' עמוד תקמא. יבי"א ח"ה יו"ד סי' ה' אות ג')

ה: מותר לספרדים לצלות בשיפוד או ברשת צלייה שצלו בו כבד או בשר שלא נמלח, ואין צורך ללבנם מהדם שבלעו בצליה הראשונה, מפני שהדם נפלט גם מהם בזמן הצלייה. (כבולעו כך פולטו).

ו: האשכנזים מחמירים ללבן את השיפוד או הרשת בין צלייה לצלייה, ויש המחמירים רק בשיפודים ומקילים ברשת.

ז: כשצולים בשר שכבר הוכשר גם האשכנזים לא צריכים להחמיר בליבון הרשת והשיפוד.

ח: מותר לספרדים להוציא את השיפוד מעל האש באמצע הצלייה, כדי לראות אם ניצלו היטב או לא, או כדי לתקן את הגחלים, והאשכנזים מחמירים לכתחילה. (איסור והיתר כרך א' עמוד תקמא).

ט: מותר לצלות כמה כבדים ביחד, באותה רשת או באותו שיפוד, גם אם האש לא יכולה להגיע לכל חלקי הכבד.

י: ראוי להחמיר שלא לצלות בשיפוד או ברשת בשר מוכשר עם כבד או בשר לא מוכשר, ולאשכנזים הדבר אסור לכתחילה.

חכמת חיים: (מהספר שימחליה)

'המהלל את עצמו בקול, מהלל טיפש גדול.'

זמן איכות / חלק ב'

בשבוע שעבר כתבנו על כך שילדינו הם הסובלים העיקריים מלחץ העבודות והמשימות שלנו, ולכן אנו צריכים - מתוך מודעות - למצוא זמן של 10 דקות לפחות להיות עם כל ילד. התגובות היו מפתיעות: 'איך אפשר למצוא זמן לעשרה ילדים?! מאיפה יהיו כשעתיים פנויות לכך?! אני חוזרת רק ב5:00 מהעבודה, וצריכה לבשל, לתלות ולהוריד כביסה, לקפל, להאכיל, לעזור בשיעורי בית, לנוח קצת - מאיפה הזמן?! אחרת שאלה: כתבת מה לא לעשות בזמן הזה, (לא לתת מוסר...) אבל לא כתבת מה כן לעשות.

אז אפרט יותר: נדמה שהתכוונתי לכך שצריך לקחת כסא ושלחן לעשות שעת קבלת קהל... אבל ממש לא! כשאתם יוצאים לקניות קחו אתכם את אחד הילדים, נצלו את הנסיעה והקניות כדי לדבר ולשמוע אותו. אתם מקפלים כביסה, נצלו את הזמן לדבר ולשמוע אותו. שלבו את זמן האיכות בעבודות השגרתיות. מה תרוויחו? א: עזרה בפועל של עוד זוג ידיים, ב: קשר עם הילד. גם אם לא יוצא לשבת עם כל ילד 10 דקות, אבל הילד יודע בזכות התקשורת שביניכם שאתם כאן בשבילו, וכשהוא צריך אתכם הוא בקדימות ראשונה, זה כבר הרבה על מה מדברים בזמן איכות ע"כ נכתוב אי"ה בשבוע הבא. בהצלחה ושבת שלום, שושנה.

"ונקדשתי בתוך בני ישראל..."

(כ"ב ל"ב)

ר' אלימלך מליזנסק היה דורש ומבקש מאת אנשי שלומו, כי בכל שעה של בטלה יהיו כל מעייניהם בפסוק המובא למעלה שהוא מצוות עשה. וזו הייתה לשונו:

'בכל עת ובכל רגע שאדם פנוי ואינו עוסק בתורה הקדושה ובפרט בעת שהוא יושב בטל לבדו בחדרו, או שוכב על מיטתו ואינו יכול לישון, יהרהר במצוות עשה 'ונקדשתי בתוך בני ישראל'. ידמה בנפשו ויצייר במחשבתו כאילו אש גדולה ונוראה בוערת לפניו ולהבותיה עולות עד לב השמים והוא לשם קדושת שמו יתברך שובר את טבעו ומפיל עצמו לתוך כבשן האש על קידוש ה'. ומחשבה טובה ה' מצרפה למעשה- ונמצא שאינו שוכב או יושב בטל אלא מקיים מצוות עשה דאורייתא, שהוא יסוד האמונה והעמוד הגדול שכל בית ישראל נשען עליו'.

(מאוצר החסידות)

סיפור לשבת

תהילים על הכלב

סיפור זה סיפר הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו על הרב הגאון רבי שמעון ברוך סלומון זצ"ל רבה של פתח תקווה. שהיה ידוע בקנאותו לכבודה של השבת. נפשו רבי שמעון ברוך סלומון זצ"ל נסערה לשמוע שישנם חילולי שבת בפרהסיא, והיה נלחם בכל כוחו לסלק תופעה זו מעירו. הקשר המיוחד שלו עם שבת קודש החל כבר בעת לידתו, במסירות נפש שהייתה לאימו בזמן הלידה למען השבת. לאמו היו צירי לידה בשבת, והיא סירבה בכל תוקף שיסיעו אותה ברכב לבית החולים. ובמסירות נפש אזרה כוח ללכת ברגל, כדי להימנע כמה שיותר מחילול שבת קודש. (הוא גם נפטר בערב שבת).

לרב קמו מתנגדים רבים. המתנגדים שהרימו ראש, ניסו בכל כוחם למנוע מהרב לפעול למניעת חילול שבת, מה שיגררו להצרת צעדיהם ביום הקדוש. אבל עוצם קדושת השבת שבו, גברה על מתנגדיו. מידי שבת עמד מול מוקדי חילולי השבת בעיר, ובדמעות נשא דברים מרגשים חוצבי להבות אש על שמירת השבת. האמת הפנימית, הכאב העמוק ואור תורתו ויראתו עשו רושם כה רב עד שהיו כאלו מן המחנה השני שהצטרפו למאבקו של הרב. ראינו בחוש כי כל מי שפגע ברב לא יצא נקי. היו מקרים רבים שכבוד התורה וכבוד השבת תבעו את עלבונם. גם המתנגדים למאבקו של הרב היו כאלו שהרגישו בכך, ושחרו אל פתחו של הרב לבקש מחילה.

בתוך מחנה המתנגדים לשמירת השבת, בלט במיוחד אדם דומיננטי ומרכזי שהיה סוחר אחריו את ההמון ומסית אותם כנגד הרב והשבת. אותו אדם הרהיב עוז להגיע עם קבוצת נערים לעבר בית הרב, וברוב חוצפתו חירף וגידף במשך דקות ספורות, באופן שהחריד את השומעים. מעט מתלמידי הרב שנקלעו לאותו מאורע, היו משוכנעים שלא יתכן כי אותו אדם יצא מכך נקי, אחד מהם אף בא להתרות באותו אדם שהוא משחק באש ממש. ואכן לא איחר היום עד שאותו אדם נרצח באופן משונה ובלתי צפוי על ידי אדם שהוא עצמו עזר לו.

לאחר זמן מה, הגיע לביתו של הרב החברותא של יום רביעי בלילה, ללימוד שהתקיים מידי שבוע מהשעה שתיים עשרה בלילה ועד השעות הקטנות של הלילה (בשעות אלו היה הרב מכין את השיעור הכללי שהיה מוסר ביום חמישי).

באותו יום התקשה התלמיד להיכנס לבית, כלב עמד בחצר בסמוך לדלת והיה נובח ומיילל וחסם את הכניסה. אחד מבני הבית פתח את החלון, והציע לאותו תלמיד להיכנס מהכניסה האחורית. הוא סיפר שהכלב עומד כך כבר כמה שעות, וכדי לא למנוע את הכניסה לבית, הם נכנסים מן הצד השני. ואכן, התלמיד נכנס מהכניסה האחורית של הבית, ושקע עם הרב בלימוד הסוגיה במשך כמה שעות. כאשר הוא קם לצאת (והרב כדרכו מלווה אותו החוצה), שוב נשמעו אותם נביחות ויללות משונות מן הכלב. התלמיד עצר ואמר לרב: "אולי מוטב שאצא מן הדלת השנייה". הרב לא הגיב, פתח את דלת הכניסה ולעיני התלמיד- שניסה לשמור שהכלב לא יפרוץ פנימה, עמד מול הכלב ואמר לו "אני אומר עליך תהילים".

באותו הרגע נדם קולו של הכלב, שב לאחוריו, ובריצה היסטורית רץ במעלה הרחוב ונעלם. כאשר חזר התלמיד לשיבה וסיפר מה שראה, אמרו לו- האם אתה זוכר שראש הישיבה התבטא על אותו אדם שהסית נגדו באופן חריג לסגנונו ועדינות דיבורו, ואמר עליו: "הני כלבי הציפי". כמה גדול כוחם של צדיקים, שדבריהם נשמעים בשמים. הנה אדם זה נפטר ובא בגלגול כלב, והרב מחל לו ועבר על מידותיו ואף הסכים להיטיב עמו ולומר תהילים לעילוי נשמתו.